

UNIREA POPORULUI

ABONAMENTUL:

În an. . . . . 180 Lei
Pe jumătate . . . . . 90 Lei
În America pe an 2 dolari.

Iese odată la săptămână

Adresa: „UNIREA POPORULUI”, Blaj, Jud. Târnava-mică
Director: ALEXANDRU LUPEANU-MELIN

ANUNȚURI ȘI RECLAME

se primesc la Administrație și se plătesc: un șir mărunț odată 5 Lei, a doua și a treia oră 4 Lei.

Democrația

Iată o vorbă mult trimbițată și puțin înțeleasă — Ce este democrația? — Și cum trebuie înțeleasă?

De GAVRIL TODICA

Cetim în toate foile noastre, că bunăoară guvernul d-lui Maniu e guvern democratic, fără să înțelegem tocmai bine ce vreau să zică cuvintele aceste.

Democrație înseamnă *stăpânirea poporului*.

Va întreba cineva: cum ar fi să fie stăpânirea asta? Că la cârma țării vedem doar pe d-l Maniu în frunte, iar nu pe cutare badea Niculae, adus dela coarnele plugului, ori pe neica Toader, adus în opincile și cojocul lui, de-adreptul dela turma de oi!

Stăpânirea poporului, în așa fel, ca să ajungă deadreptul oameni din popor în scaunele de miniștri și în băncile de deputați — nu se poate. Ne putem închipui ce rânduiești ar face, ce legi ar croi un oarecare neica Ispas, cu cupa de vinars pe banca de deputat, cu pită boanță lângă ea, înfoiată cu carne friptă, de miros tare plăcut, și cu pungă de duhan, din care să-și umple din când în când pipa cu ciutura de un metru. Să simtă că-și „dipotat” și stăpân peste țară!

Democrația nu poate fi așa.

Ea trebuie să însemneze, precum și înseamnă, atâta, că stăpânirea, sau mai bine zis, conducerea țării, trebuie să-și aibă *temelia, rădăcina, în poporul care susține țara cu brațul său apărător, cu gologanul său*, înțelegând prin popor nu numai plugăria, ci și meseriașii, negustorii etc., cu un cuvânt toate clasele populației. În democrație, poporul trebuie să se intereseze de rostul țării, de binele său, în cuprinsul țării. Dacă are datorințe față de țară, trebuie să aibă și drepturi. Dacă în zile de primădie își varsă sângele, iar în zile de pace își golește buzunarele pentru țară, el trebuie să aibă și puțința de a trăi, cinstit și omenește, sub scutul legilor țării.

Dar fiindcă nu tot omul poate fi cărmuitor al țării, el își încredințează acest drept al său unor delegați, pe cari îi crede vrednici. Asta o face prin *alegera de deputați și senatori*. Alegerea asta trebuie să fie liberă. Tot omul cu drept de vot trebuie lăsat să voteze pe cine vrea, pe cine află mai de încredere. Așa scrie și în lege.

Guvernele de până acuma au nesocotit legea aceasta, făcând tot felul de șmecherii la alegeri, schimbând după plac voința alegătorilor. Numai așa ne putem explica drăcovenia, că dacă liberalii erau la putere, ei aveau majoritatea deputaților și senatorilor. Averscanii abia puteau alege câte unul, de sămânță. Când ajungeau la putere Averscanii, atunci ei aveau majoritatea în cameră și senat, iar liberalii se pomeneau după ușe. Național-țărăniștii isbuteau să trimită totdeauna câte 70—80 de deputați și senatori. Semn, că ei reprezentau adevărata voință a poporului. Dacă alegerile s'ar fi făcut în deplină libertate, fără furturi de urne, fără oprirea satelor dela votare, fără șmecherii — numărul deputaților național-țărăniști ar fi ieșit totdeauna mult mai mare, iar al liberalilor și averescanilor mult mai mic, precum s'a și dovedit apoi, cu prisosință, la alegerile din urmă.

Dar cât de târziu, șmecheriile trebuie să înceteze. Oamenii ori au drept de vot, ori nu au. Dacă au — cum se scrie la Constituție — atunci trebuie lăsați să voteze cum le place. Dacă nu sunt lăsați în pace, atunci toată legea e o minciună sfruntată, ca să îmbătăm lumea cu apă rece.

Cu totul deosebite, ba chiar contrare democrației, sunt *reacțiunea* (întoarcerea la trecut), *ciocoismul*, *demagogia* și alte porniri, despre cari vom scrie mai târziu.

Tot nu suntem răi noi Românii. Scriitorul Emanoil Bucuța dela București face propunerea în revista „Gândirea” ca Societatea Scriitorilor Români să ridice o piatră pe mormântul marelui scriitor ungar Alexandru Petőfi, care a murit cu moarte de erou pe câmpul de luptă dela Sighișoara, în anul de răzmeriță 1849. „Nu numai noi, dar și ai lui l-au uitat. Un scriitor ca noi, și mai mare decât noi, prin talent și nenoroc, e dat cu mormântul lui în seama noastră. Zace pustiu într'un parc sălbăticit”. Astfel scrie dl Bucuța. Și acuma ne întrebăm, când a scris vreodată, în vechea Ungarie, vre-un scriitor ungar astfel despre un scriitor român?

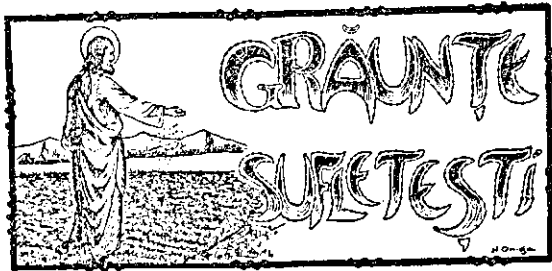
Un dar de un milion lei. Dl profesor dr. Iuliu Hațiegan dela universitatea din Cluj, a dăruit Asociațiunii române (Astra) suma însemnată de un milion lei, pentruca din suma aceasta să se ridice la Cluj un gimnaz de educație fizică.

Moartea unui profesor de seamă. La Cluj a murit Vineri, profesorul universitar dr. Gh. Gh. Mateescu, unul dintre istoricii de seamă ai noștri, căruia îi plăcea să cerceteze mai ales viața locuitorilor vechi ai Ardealului, a Romanilor, Dacilor și Schiților. El a ajuns la un mare renume și în străinătate, așa că toată lumea îl deplânge, mai cu seamă fiind abea de 37 ani. În veci pomenirea lui!

Ungurii își fac de cap. Ingroziiți de marele succes al adunării dela Alba-Iulia, Ungurii și-au făcut și ei la Budapesta un mormânt al soldatului necunoscut, iar în ziua de 26 Maiu l-au sfințit. Cu acest prilej, primul ministru contele Bethlen a rostit o cuvântare înfocată, spunând că Ungurii nu-și vor odihni oasele până nu vor reface din nou vechea Ungarie. Cu hotarele de astăzi nu se îndestulesc Ungurii „nem, nem, soha” — nu, nu, nici-odată a sfârșit groful.

Pune-ți pofta în cuiu, dle grof, că n'ai de a face cu oameni de mămăligă, ci cu Români verzi ca stejarul, cari nu se tem de Ungurii de pe pusta Ungariei. Au dovedit-o și în 1920, la Tisa, și dacă tocmai dorește dl grof Bethlen o vor mai dovedi-o încă odată, dar atunci și mai și.!

Lupii, vara. În noaptea de Sâmbătă 1 Iunie, o haită de 9 lupi a atacat o stână din satul General Averescu, comuna Nisporeni, Lăpușna. Ciobanul sperându-se s'a retras într'o stână, așa că lupii au sfâșiat 52 oi și au rănit greu alte 8.

Evanghelia sărbătorii

Amintirea sfinților, măriților, întru tot lăudaților și mai marilor apostoli Petru și Pavel

Mateiu, 16, 13-19

13. În vremea aceea, venind Isus în părțile Cesareei lui Filip, întreba pe ucenicii săi, zicând: „Cine zic oamenii, că este Fiul omului?”

14. Iară ei au zis: „Unii Ioan Botezătorul, alții Ilie, iară alți Ieremia sau unul dintre proroci”.

15. Zis-a lor: „Dară voi cine ziceți că sunt eu?”

16. Iară Simion Petru, răspunzând, a zis: „Tu ești Hristos Fiul lui Dumnezeu celui viu”.

17. Și răspunzând Isus, a zis lui: „Fericit ești Simone fiul lui Iona, căci nu trupul și sângele au descoperit ție, ci Tatăl meu cel din ceruri.”

19. Și eu zic ție că tu ești Petru și pe această piatră voi zidi biserica mea și porțile iadului nu o vor birui pe ea.

19. Și ție-ți voi da cheile împărăției cerurilor, și orice vei deslega pe pământ, va fi deslegat și în ceruri.”

* * *

13. Cetatea Cesareei lui Filip zăcea în partea de miazănoapte-răsărit a Galileei, la poalele muntelui Ermonului, la o depărtare de 45 kilometri de locul Genezaretului. La început se numea Paneas. Tetrarhul Filip, feciorul lui Irod celui Mare, a numit-o, în cinstea împăratului Tiberius, Cesarea. Și fiindcă mai era o Cesaree în Palestina, lângă Marea Mediterană, spre deosebire de aceasta a fost numită: Cesarea lui Filip.

Aici, în acest ținut frumos, aproape de izvoarele Iordanului, a voit Isus să ia mărturisirea ucenicilor săi. Și mai înainte au mărturisit ei că Isus este Fiul lui Dumnezeu (vezi: Ioan 1, 50 și 6, 69; Mateiu 14, 33). Dar până acuma mărturisirea aceasta au făcut-o poate numai însușeșit de marile minuni săvârșite de Isus. Invățătorul vrea însă mai mult, el vrea să audă o mărturisire lămurită, tare, statornică. De aceea le pune întrebarea: „Cine zic oamenii că este Fiul omului?”

14. Invățăcelii au răspuns, reproducând ceea ce de fapt spuneau oamenii despre Isus. Unii că este Ioan Botezătorul, alții că este unul dintre prorocii Ilie sau Ieremie. Vedeau și ei că un om de toate zilele nu poate să facă așa minuni mari.

16. Răspunde Simon Petru, celce a fost mai întâiu ales între ucenici (Mateiu 4, 18). În a cărui casă a intrat și a stat (Mateiu 8, 14) care a fost chemat mai întâiu la apostolie (Mateiu 10, 2), care și-a arătat atât credința sa vie, cât și slăbiciunea sa pe marea viroasă (Mateiu 14, 28). Petru spune, că Isus este Mesia și cu adevărat Fiul lui Dumnezeu, născut din Dumnezeu. Asta o întărește adausul „celui viu”. Dumnezeu Tatăl își vedește adevăratul său copil în chipul cel mai desăvârșit cu aceea, că naște pe Dumnezeu Fiul.

17. Nu trupul și sângele, adevărat nu mintea

omenească, cu puterile sale, te-a învățat lucrul acela, ci Tatăl meu cel din ceruri, pentru că „nime nu cunoaște pe Fiul, fără numai Tatăl” și nimenea nu poate veni la mine, de nu-l va trage pe el Tatăl, celce m'a trimis pe mine” (Mateiu 11, 27; Ioan 6, 44).

18. Iată tu te chemi și într'adevăr și ești Petru, adevărat stâncă, precum îți vestisem mai înainte (Ioan 1, 43). „Eu sunt temelul, afară de carele nime nu poate să pună altul; dară tu încă ești piatră, pentru că prin virtutea mea te întărești”, tâlcuește Leo Marele stihurile aceste.

Hristos făgăduiește deci aci lui Petru, că-i va da puterea cea mai mare peste biserica creștină. Biserica este o societate. Tăria, statornicia și unitatea unei societăți atârna dela puterea de a chivernisi a celui ce o conduce. Petru însă care va conduce această biserică, este piatră, este stâncă.

„Porțile iadului nu o vor birui pe ea”. În Legea Veche „poartă, porțile” înseamnă adeseori cetate întărită și apărată de oaste, astfel la V. Moise 12, 12. „Porțile iadului” sunt deci puterea și împărăția diavolului. Să ne gândim aici la eresurile cari răstoarnă credința, apoi la felurile asuprii ale bisericii, la amăgitorii și păcătoșii de tot felul, cari adeseori pricinuesc bisericii mare stricăciune. Așadar biserica va învinge asupra tuturor năvălirilor, pe cari diavolul și soții lui le vor da pe față ori într'ascuns asupra ei. Biserica va învinge, pentru că Hristos a zidit-o pe Petru, adevărat pe stâncă.

„Și-ți voi da ție cheile împărăției cerurilor”. Cheile casei le păstrează stăpânul casei, cheile cetății comandantul cetății, că doară ei sunt stăpânii. Acest stăpân poate apoi încredința cheile casei sau ale cetății și unei alte persoane, cece înseamnă că-i dă puterea peste casă ori peste cetate, puterea de a chivernisi casa ori cetatea. Cuvintele acestea înseamnă deci că Isus îi încredințează lui Petru chivernisirea bisericii sale.

„Orice vei lega pe pământ”... și celelalte. „A lega” înseamnă a opri oarece ori a impune oarecui vreo datorință. Hristos îi spune deci lui Petru, că-i va da puterea de a da bisericii legi și de a judeca și osândi pe ceice calcă legile acelea, și că legile pe cari le va aduce Petru vor fi primite și de Dumnezeu.

Temelia casei este cea mai de seamă parte a casei. Așadar precum este temelia casei cea mai de seamă parte a casei, așa este și Petru cea dintâie și cea mai de seamă persoană a bisericii, cu un cuvânt el este cea dintâie adevărată primă persoană a bisericii; precum are oricare parte a casei legătură cu temelia, întocmai așa trebuie să aibă și oricare membru al bisericii legătură cu Petru, care este temelia bisericii. Se naște acuma întrebarea, că oare biserica numai atâtă vreme a existat cât a trăit Petru? Ba, că ea există și astăzi. D'apoi astăzi, cine este temelia bisericii? Urmașii sfântului Petru, adevărat Papii dela Roma, întocmai așa după cum sunt episcopii urmașii apostolilor.

Acest Petru însă nu este numai temelia bisericii ci este și dirigătorul acestei biserici și poruncitorul în ea, pentru că lui i-s'a dat puterea de a lega și de a deslega, iară această putere este recunoscută și în ceruri.

Până la anul 861 după Hristos nimănuia nu i-a trecut prin minte să tragă la îndoială adevăratatea cuvintelor acestora. Atunci însă patriarhul Constantinopolului Fotie, voind să fie el mai marele bisericii, a spus că Domnul nostru Isus Hristos nu a înțeles așa cuvintele acestea, ci altfel, și a întors-o și a sucit-o în toată forma, numai ca să poată dovedi că nu patriarhul Romei, ci patriarhul Constantinopolului trebuie să fie capul bisericii creștine. La anul 1054, apoi Cerulariu, patriarhul de atunci

al Constantinopolului, s'a rupt cu totul de Roma și s'a declarat pe sine cap al bisericii. De atunci s'a desbinat biserica în două, de atunci sunt apuseni și răsăriteni.

Neamul românesc a avut nefericirea să fie atras în mrejele răsăritenilor, și cu ei a rămas până la 1700, când o parte din Români au trecut iarăși la adevărata biserică strămoșească, adevărată la Roma, ceea ce am arătat pe larg anul trecut, fiind vorba de adevărata lege strămoșească a neamului nostru.

Citiți bine și cu luare aminte stihurile 17, 18 și 19 ale acestei evanghelii, gândiți-vă bine asupra lor, judecați înțelesul lor adevărat și vă convingeți, care este biserica cea adevărată: aceea care are câte un cap în toate țările, Bulgaria, Sârbia, Grecia și aiurea, capete cari au o anumită legătură cu capul dela Constantinopol, dar nu se prea pot înțelege unele cu altele, — ori aceea care are un singur cap la Roma, căruia i-se supun, fără murmur, toate neamurile pământului, dela polul nordic și până la polul sudic? Dacă până la anul 861 toți creștinii răsăritului, în frunte cu sfinții Ioan Gurădeaur, Vasile cel Mare, Gregoriu dialogul și cu toți sfinții sărbătoriți în calendar, s'au supus fără deosebire sfântului Petru și urmașilor lui, pentru ce să fim noi cu nesupușii. Foște și Cerularie și cu urmașii acestora? Dacă toate neamurile de vița lui Traian, Francezii, Italianii, Portugallii și Spaniolii, se supun Papei dela Roma, și prin această supunere numai de cultură și înaintare au avut parte, pentru ce să ne supunem numai noi Români patriarhului din Constantinopol, dela care numai lipsă de cultură și mergere înainte ca racul am apucat? Cumpăniți bine și răspundeți! De când am început a înainta în cultură și noi? De când am început și noi a ne ținea de Roma, nu-i așa? Prin urmare, ce ne mai poate lega de Țarigrad? Ce bine sufletește ori trupesc?

Să dăm mulțumită lui Dumnezeu că ne ținem de biserica adevărată, de biserica, al cărei cap este Petru. Să fim fericiți, că strămoșii noștri au făcut unirea cu Roma și să ne rugăm lui Dumnezeu, să întoarcă și pe frații noștri ceialalți, cari nu sunt cu noi, dela biserica aceea, dela care nu poți aștepta nici o înaintare, la biserica singură mântuitoare, la biserica cea adevărată. Nu cu puterea jandarmilor și a soldaților, nu cu bani și cu făgădueli, ci cu rugăciune continuă să-i întoarcem pe frații noștri la biserica unită, care are viitor de aur, și bine ar fi, să fie, cu vremea, biserica întregului neam românesc!

Iuliu Maior.

Schimbarea vremii

De câte-va zile vremea s'a schimbat mult. A plouat din abundență, a căzut și ghiață, au fost vânturi puternice și s'a răcit binișor. Cauza e groaznicul cutremur de pământ din Argentina în America. Cutremurul s'a întâmplat în 31 Mai. A fost atât de puternic încât două orașe, Vilatuele și Madrinas au fost cu totul șterse de pe fața pământului. Case și ulițe întregi au dispărut în pământ, iar altele au fost cu desăvârșire ruinate.

Outremurele de pământ aduc totdeauna o schimbare a vremii. Outremurul de pământ din Argentina încă a schimbat vremea. Și aceasta schimbare se simțește pe întreg rotogolul pământului. Peste tot locul vor fi furtuni mari și ploii torențiale însoțite în unele părți și de ghiață. La noi a și început o furtună puternică pe Marea Neagră. Iar valul de căldură, care se aștepta să vină și pe la noi, din cauza acestui cutremur, a fost oprit și răceala se simțește binișor.

Scrisoare din Rășinari

Fruntașa comună Rășinari dela marginea Archidecesei, a avut deosebita fericire și cinste a găzdui câteva ore *Delegația studenților francezi*, veniți pentru Serbările „Unirii”. Scumpii noștri oaspeți francezi erau însoțiți de un delegat al Ministerului de Externe, de prefectul județului Sibiu d. *Dr. Coriolan Stefan* și de d. deputat al Sibiului *Dr. Pompiliu Simonetti* și de 2 studenți români cari studiază la Paris, împreună cu profesorul de limba franceză dela liceul Gheorghe Lazar din Sibiu.

Au fost primiți cu deosebită dragoste în capul satului de M. Onor. *Pompiliu Simonetti* preotul român unit din loc, dimpreună cu notarul comunal *Valeriu Pria*, primarul, directorii școalelor primare și de Arte și Meserii, împreună cu întreg corpul didactic dela acele școli, cum și de mult popor, bărbați femei și fete, cum și de toți elevii și elevele școalelor din loc, în frunte cu fanfara Junilor Chemăriști, cu drapelul Organizației Partidului N. T. și ale Organizației Voluntarilor din loc, iar în mijlocul lor fălăia drapelul francez împodobit cu flori.

La sosire au fost bineveniți în cuvinte alese de Păr. preotul *Pompiliu Simonetti* relevând în scurte cuvinte ce simt Românii din Rășinari văzând în mijlocul lor pe fiii distinsei și luminatei surori latine Franța, care dela „Unirea Principatelor” începând și până astăzi a dat cele mai călduroase dovezi despre dragostea ce o poartă sorei mai mici din Rășinari, adică România.

Răspunde în limba franceză Președintele Uniunii tuturor Universitarilor din Franța, arătând bucuria ce o simte, că poate să petreacă și

să vadă cu ochii acest popor, pe care numai din cărți îl cunoștea.

Cortegiul se pune în mișcare în frunte cu președintele Uniunii studenților și Președintele Uniunii studentelor dela Universitățile din Paris, conduși de preotul *Pompiliu Simonetti*, până la Hotelul „Dacia” unde în onoarea iubitorilor oaspeți s'a dat un banchet la care nu au lipsit animația și toastele.

Cel dintâiu toast l-a ținut Președintele Uniunii Universitarilor din Paris, mulțumind Dlui *Dr. Coriolan Stefan* prefect cum și Păr. *Simonetti* pentru frumoasa primire ce li-s'a făcut. Studentul român dela Paris *Teculescu*, răstălmăcește în limba română discursul Președ. Uniunii stud. Univ. Mai vorbesc apoi Dl. prefect *Dr. Coriolan Stefan* arătând că nu dânsului i-se cuvine meritul că sentimentului de dragoste al poporului român pentru Franța și Francezi, s'a arătat așa de înflăcărat, căci acest sentiment este firesc în poporul nostru.

A mai vorbit Directorul școlii de meserii, închinând în cinstea și sănătatea regelui Mihai, iar unul dintre tinerii francezi deși nu cunoștea limba română a toastat improvizând o scurtă cuvântare în românește mulțumind preotului *Simonetti* de frumoasa manifestație și primirea făcută lor de întreg poporul din Rășinari.

Părintele *Dancăș*, președintele Căminului Cultural, venind și dânsul la banchet, imparte oaspeților ilustrate cu fotografia frumoasă a Căminului Cultural. După banchet oaspeții au fost conduși la Căminul Cultural în sunetele fanfarei, unde s'a încins o horă frumoasă în care au jucat cu fetele și flăcăii din Rășinari și studenții și studentele franceze, încingând o adevărată horă de înfrățire admirând frumosul port și frumoasele jocuri ale Românilor din localitate.

Correspondent

Un monument lui Wilson la Alba-Iulia. Românii Americani cari au luat parte la serbările unirei dela Alba-Iulia au hotărât că vor ridica un monument lui Wilson la Alba-Iulia.

Din comuna Cetea

Un învățător care trece nepăsător pe lângă slujbele sfinte.

Dacă s'ar fi întâmplat lucrul acesta numai odată, ori dacă ar fi venit din partea unui om de rând, poate ar fi rămas neobservat. Dar această faptă puțin onorabilă, a fost în stare s'o facă un învățător bătrân, care este totodată și cântăreț la biserica ortodoxă.

Acest om, care se pretinde a fi cult și la multe ocazii apărător nechemat al ortodoxiei, se compromite înaintea oamenilor din comuna sa. Precum se vede, atât de puțin e dezvoltat într'insul simțul evlaviei creștine și a bunecuvinițe, încât trece nepăsător — fără ca să-și ridice măcar pălăria — pe lângă sfintele slujbe, cari s'au făcut cu ocazia sfințirii apei și la ziua eroilor.

Dovadă de înțelepciune și civilizație, nu-i așa, dle învățător? Eu cred însă că nu în feliul acesta se apără „credința strămoșască”. Am văzut oameni cu mult mai sus puși ca Dta, cari deși erau de altă lege, fie chiar și ort., când treceau pe lângă vre-o procesiune sau slujbă religioasă, fie chiar și de legea calvină ori anglicană, dădeau cea mai mare cinste și, în semn de reverință, își descopereau capetele. Dar alții — se vede — cred că e lucru mai creștinesc și omenesc, să treacă pe lângă slujbele și slujitorii lui Dumnezeu, ca niște ființe necuvântătoare.

Ne miră foarte mult faptul acesta, care — credem — nu face onoare, nici unor oameni cu școală mai puțină ca Dta. Și mai ales când știm că băiatul Dta — grație unui protopop din Cluj — este învățător într'o comună curat gr.-catolică.

Să cercăm cu inimă curată și umilită, și vom afla adevărul. Și să nu desconsiderăm pe nimeni, ci să arătăm mai multă iubire de aproapele nostru, după porunca cea de căpetenie a Mântuitorului și mai ales celor de un sânge cu noi. În feliul acesta vom ajunge mai curând la unirea credinței și la unirea sufletească a neamului românesc.

I. Oțoiu

Foia „UNIRII POPORULUI”.

In miezul verii

de G. Coșbuc.

O fâșie nesfârșită
Dintr'o pânză pare calea
Printre holde rătăcită.
Toată culmea-i adormită.
Toată valea.

Linistea-i deplin stăpână
Peste câmpii arși de soare;
Lunca-i goală; la fântână
E pustiu și nu se 'ngână
Nici o boare.

Numai zumzetul de-albine
Fără 'ncepere și-adaos
Curge 'ntruna, par'că vine
Din adâncul firii pline
De repaos.

Și cât vezi în depărtare
Viu nimic nu se ivește...
Iată însă colo 'n zare
Mișcător un punct răsare
Și tot crește.

Poate-i vreun bătut de soartă
Care-aleargă pe câmpie

Intr'atăta lume moartă;
Dor îl mână, griji îl poartă,
Domnul știe.

Poți acum să-l vezi mai bine:
E femeie, o sârmană.
Străns la piept în scutec ține
Un copil și 'n sârg ea vine,
Vine 'n goană...

De călduri dogoritoare,
Foc aprins îi arde chipul;
Un cuptor e roșul soare
Și cărbune sub picioare!
E nisipul.

Ea ajunge la fântână,
Jos pe-o pajistă săracă
Pune-odorul ei. Din mână
Saltă cumpăna bătrână
Și se pleacă.

Scărțind din nou ea crește;
Mama toarnă cu tot zorul
Apă 'n pumni, apoi grăbește
La copil și-i răcorește
Obrăjorul.

Bea apoi și ea pe fugă,
Merge iarăși după asta
La copil și-i dă să sugă;
Frânt'ășa pe-o buturugă
Stă nevasta.

Și e liniște pe dealuri
Ca 'ntr'o mânăstire arsă;
Dorm și-arinii de pe maluri
Și căldura — valuri
Se revarsă.

Nici un nor văzduhul n'are
Foc sub el să mai ascunză!
Nicio pasăre n'apare,
Nu se mișcă 'n larga zare
Nicio frunză

Singur vântul colo, iată,
Adormise la răcoare
Sub o salcie plecată.
Somnoros în sus el cată
Cătră soare

Mai e mult! Și, ca să fie
Scurtă vreme până pleacă,
El se uită pe câmpie,
Itheră și nu mai știe
Ce să facă.

Dar deodată se oprește;
Peste ochi își pune o mână
Și, zăbind copilărește,
Curios și lung privește
Spre fântână.

Ce mai lucrează Parlamentul

S'a votat legea cea nouă a Căilor Ferate — Generalul Moșoiu se teme de „comuniști” — Corpurile Legiuitoare rămân deschise până la 15 Iulie — Hulitorii ministrului Dobrescu au fost judecați la temniță

Parlamentul dela București s'a ocupat de curând de legea cea nouă a Căilor Ferate Române. Trenurile noastre au lucrat de vre-o câțiva ani încoace cu pagube foarte mari, adică cu pierderi de miliarde. Guvernul dlui Maniu și-a pus în gând să facă o rânduială mai bună, ca să mântuie căile ferate de pagube și de pierderi.

Multe pagube au izvorât mai ales din lipsa de cruțare și din prada ce era pretutindeni la trenuri. Căile noastre ferate au avut până acuma ca la vre-o două mii de ingineri, directori, inspectori și alți slujbași înalți, cari nu lucrau nimica, ci numai trăgeau plățile celea grase (câte 30—35,000 lei la lună), fără ca să aibă căile ferate nici un folos de dânșii.

Prin legea cea nouă, aceștia toți vor fi rași, rămânând numai atâția slujbași înalți, de câți este neapărată lipsă.

Mari pagube au avut căile noastre ferate și din multele călătorii fără plată, pe cari le făceau până acuma toți chemații și nechematii. Ne mai aducem aminte, cum pe vremea alegerilor, corteșii candidaților liberali împărțiau cu lăzile bilete gratuite de tren, cu cari apoi se făceau toate hoțiile și ticăloșiile. Se vor rade și acestea.

Ba se vor mai rade și altele, cari împovărau căile ferate și veniturile lor.

Înainte de votarea acestei legi, d. ministru *Madgearu* a ținut în Cameră o foarte strașnică vorbire în potriva ticăloșiilor de până acuma, punând la stâlpul rușinii pe cei cari au făcut mere și pere avutul statului. Astfel noua sa lege a fost votată cu multă însulețire.

D. general *Traian Moșoiu*, cunoscutul fost ministru liberal, s'a ridicat de curând la Senat și a părut guvernul, că nu apără țara de comuniști. Cică aceștia se înmulțesc tot mai mult și ne vom trezi într-o bună zi, că ne sar în cap și ne primejduiesc țara.

I-a răspuns d. ministru *Vaida-Voevod*, care l-a liniștit pe d. general, zicându-i să nu se teamă, că stafiile pe cari le vede d. Moșoiu nu sunt chiar așa de grozave precum le vede d-sa. În țara noastră poate să fie și unii descreerați, ascunși pe ici-colo, dar nu ne pot strica, fiindcă poporul nostru nu se lasă dus pe ghiață de rătăcirile lor.

Iar dacă s'ar înmulți prin vre-o împrejurare oarecare, guvernul veghiază și va ști să-i măture, ca pe niste gozuri ne-

trebnice. Comuniști n'au culcuș prielnic la noi, căci însuși poporul îi huiduiește și-i amuțește.

Pe d. *Dr. Aurel Dobrescu*, subsecretarul de stat dela agricultură, de-o vreme încoace tare l-au luat la ochi slugile liberalilor și ai altor dușmani politici. L-au acuzat prin foile din București cu fel de fel de păcate, ba chiar și cu omoruri, pe cari cică le-ar fi făcut pe când era ofițer în armată. S'au găsit gazete chiar și în Ardeal, cari să răspândească acelea po-nose.

Și d. Dobrescu a crezut, că cea mai bună cale de a se scutura de acelea hule, este calea legii și a judecării. Nu s'a socotit mult, ci a dat la tribunal pe părășii săi.

Procesul acesta s'a desbătut de curând la București și hulitorii d-lui Dobrescu au fost judecați la temniță. Aflăm acum, că acelaș lucru îl va face și cu hulitorii săi din Ardeal.

Muntele Vezuv scuipe foc și cenușă aprinsă

Cetitorii de gazete știu, că sunt și în Europa, partea noastră de lume, câțiva munți, prin cari răsuflă uneori focul cel mare din mijlocul pământului. Sunt cunoscuți din străvechi timpuri munții *Vezuv* și *Etna* din Italia, cari se turbură din când în când și aruncă foc prin vârful lor, făcând mari prăpăduri.

Muntele *Etna* se găsește în Sicilia, ostrovul cel mare din partea de miază a Italiei, iar *Vezuvul* se află lângă orașul *Napoli*. De data asta s'a trezit din somnul său *Vezuvul*, care, de vre-o săptămână încoace, face spume de foc la gură și scuipe flăcări și cenușă, ca un tolcer al iadului.

Turburarea cea mai mare a *Vezuvului* a început în ziua de 5 Iunie. Sub apăsarea cumplitelor puteri din măruntaiele pământului, vârful de stânci al muntelui s'a desprins cu vuet-

Cel mai frumos trandafir

Era o regină puternică, care avea o grădină plină în totdeauna cu cele mai frumoase flori din lume. Dar reginei îi plăceau mai mult trandafirii și avea de toate felurile, dela răsura până la gingașul trandafir de Provența.

Toate florile acestea cu felurite mirosuri forme și culori, se incolăceau pe stâlpii palatului, cotropeau pridvoarele și se uroau până deasupra ușilor.

Dar în palat era jale mare: regina era bolnavă, iar doctorii nu mai trăgeau nădejde să o poată scăpa.

— Mai este un singur mijloc de scăpare, zise cel mai înțelept dintre ei. Să aduceți reginei cel mai frumos trandafir din lume, care este și semnul dragostei neprihănite, și dacă îl va putea privi, își redobândește viața și sănătatea.

N'apucă să zică bine vorbele acestea și o grămadă de oameni tineri și bătrâni veni în fugă cu cei mai frumoși trandafiri ce aveau. Dar cel care trebuia nu era printre ei.

— Nimeni n'a găsit încă trandafirul minunat, zise doctorul înțelept, și nimeni nu știe măcar să arate locul unde înflorește.

„Nu e din cei ce cresc pe mormintele îndrăgostiților, cu toată trandafirii ce înflorește pe aceste morminte imbalsamează cu miros veșnic cântecele și poveștile.

„Nu este nici cel care iese din pieptul vi-

teazului care moare pentru țara sa. Și cu toate acestea nici un trandafir nu e mai roșu decât acela care se moaie în acest sânge.

„Nu e nici din aceia pe cari omul în singurătate îi cultivă ziua și noaptea pentru care își jertfește tinerețea și toate fericirile din viață — trandafirii fermecați ai științei. — Trebuie să fie altul și mai curat și mai frumos!”

— Eu știu unde înflorește, zise, o mamă fericită apropiindu-se cu copilăsu-i de patul reginei; trandafirul cel mai frumos care e semnul dragostei neprihănite, îmbobocește pe obrazii rumeni ai copilului meu iubit, care, după ce se întărește prin somn, deschide ochii și-mi zâmbește cu dragoste și nevinovăție.

— Fără îndoială, trandafirul acesta e foarte frumos, zise înțeleptul, dar mai este unul și mai frumos.

— L-am văzut eu, zise o doamnă și crez că decât acela nu-i altul mai frumos. Floarea îi era galbenă. L-am văzut pe obrazii reginei când fără să-i pese de demnitatea regală ținea în brațe, în timpul nopților lungi de nesomn pe fiu-său bolnav, sărutându-l, scaldându-l în lacrimi, și rugându-se la Dumnezeu pentru el, așa cum numai o mamă știe să se roage.

— Trandafirul palid al intristării unei mame este mișcător și sfânt; dar tot nu e acel pe care îl căutam noi.

Atunci veni un episcop bătrân, încovoiat de vârstă și de muncă.

— Cel mai frumos trandafir, zise el, l-am

văzut eu; strălucia ca o vedenie cerească când veneau fetele tinere să ingenucheze la masa Domnului ca să primească pâinea vieții, *cumin-necătura*. Obrazii lor păreau într'adevăr că sunt trandafiri galbeni sau roșcați; dar între ele era mai cu seamă una, care când își ridică privirile către Dumnezeu se însuflețea cu o strălucire ne mai pomenită. De sigur că acolo trebuie să fie trandafirul dragostei celei mai sfinte.

— Binecuvântat să fie acest trandafir, zise înțeleptul; dar până acuma nimeni nu a putut găsi pe cel minunat.

În vremea aceasta intră în odaie un băiețel, copilul reginei; ținea în mână o carte groasă deschisă, legată în catifea și cu încuitorile de argint.

În ochii lui albaștri străluciau lacrimile întocmai ca roua pe flori.

— Ia ascultă mamă, zise el, ascultă ce am cetit...

Și se așeză pe marginea patului și citi istoria *Aceluia* care voi să moară pe cruce, ca să scape pe oameni și pe toți urmașii lor de osânda păcatului.

Când auzi citirea aceasta, regina păru că se deșteaptă din amorțeală, obrazii i-se înroșiră, ochii i-se deschiseră, și văzu cum se repezi dintre foile cărții sfinte un trandafir de o frumusețe ne mai pomenită, *trandafirul veșnic, care născu din sângele lui Hristos pe vârful Golgoței*.

— Il văzi zise dânsa; da, acesta e adevăratul trandafir al dragostei celei mai sfinte, și simt că oricine ar mirosi până'n suflet această floare cerească, va scăpa dela moarte.

Andersen.

mare și a sărit în aer ca o căciulă, iar pe gura deschisă au năvălit flăcări și materii topite, cari curg la vale ca niște râuri arzătoare. Râul de lavă are o lățime de 70 metri și înălțime de 10 metri.

Noaptea, privesc la Vezuviu este îngrozitoare...! Lumina și flăcările se văd dela depărțări de zeci și sute de kilometri. Se aud într'una și tunete înfricoșate, pricinuite de sborul și căzătura bolovanilor.

Locuitorii comunelor din jurul Vezuviului și-au părăsit casele și au fugit la mare. Râurile de lavă au ajuns până prin sate și orașe, pârjolind totul. Au suferit pagube grozave îndeosebi viile celea multe din jurul muntelui, cari au luat foc și ard ca pădurile de pe la noi. S'au prăpădit însă și multe locuințe omenești și gospodării.

Locuitorii ținuturilor din preajmă sunt foarte îngroziți, căci, pe zi ce merge, Vezuviul se arată tot mai turburat și mai îndrăcit. Bieții oameni se tem, să nu se întâmple nenorociri și mai grozave.

Oamenii isteți își găsesc pâinea cea de toate zilele

Scriitorul acestor rânduri a fost de curând la București și s'a dus să vadă și vestitul târg al Moșilor cu multele lui mărfuri și arătări.

În fața unei șatrii, în mulțimea care forfotia peștriță pe alături, m'a întâmpinat un domnișor

ca de 18—22 de ani. Tinărul avea o față curățică și isteță, iar în brațe fel de fel de chipuri tăiate în marmură, înfățișând forme omenești de o mare frumusețe. Erau «statui» cu de cari își împodobesc domniile cei mari odăile. Tinărul m'a îmbiat să cumpăr și eu vr'o statuie.

— Cumpără ceva, domnule, dela mine și du la Blaj o statuie d'astea, că și eu sunt blăjan ca și d-ta!

Auzind vorbele lui din urmă, l-am privit cu mai mare luare aminte și am văzut că întradevăr statuile lui erau foarte frumoase. Și l-am întrebat: cine este și cum a ajuns la București?

— Eu nu sunt chiar din orașul Blaj, ci din Veza, din satul de peste Târnăvă. Am fost ucenic de pantofărie și mă chiamă *Vasile Fodor*. Valurile vieții m'au adus în acest mare oraș, unde mi-am schimbat meseria. Am dat de un maestru italian, care face statui, și am intrat ucenic la el. Am început și eu să croiesc figuri omenești din praf de marmoră și acum le știu face ca și meșterul meu. Ia uite, Domnule. Nu sunt frumoase? Doar' grai n'au..!

— Azi lucrez împreună cu italianul. Iau pe zi 300 lei plată regulată, iar seara ies cu statuile făcute de mine printre boeri, aici la Moși, și le vând cu bani buni. Am vândut într'un ceas și jumătate 12 bucăți; mai am trei..! Le dau cu câte 100—150 Lei. Ieftine de tot. Însă câștig frumos și sunt mulțumit.

— Și să mai ști, Domnule, că în toată țara noastră, meseria asta de a face statui din

praf de marmoră, nu o mai știe nime, decât italianul meu și cu mine! E un secret al italianului, pe care mi l-a trecut și mie.

— Te rog să duci veste de mine la Blaj, să știe și alți copii necăjiți, că prin muncă și istețime răsbești să te faci om, chiar și aici, într'un furnicar ca acesta. Uite, îți dau în cinste această statuie, să vadă scumpii mei blăjeni, ce știe un fost păpușar necăjit din comuna Veza..!

...Vă puteți închipui, dragi cetitori, că i-am strâns mâna cu căldură, fericit că am întâlnit în ziua aceea un tinăr brav, un mare erou!

Blăjanul.

Târgurile săptămânii

Luni, 24 Iunie: Racoșul de Jos, j. Târn.-Mare; Medieșul-aurit, j. Satu-Mare; Ineu, j. Arad; Cârța, j. Ciuc; Diciosânmartin, Hodod, j. Sălaj; Căpâlnaș, j. Caraș; Șeica-Mică, j. Târn.-Mare; Ghindari, j. Odorhei; Baia-Mare, j. Satu-Mare; Pantelii, j. Someș; Cămărașul-deșert, j. Cluj; Sighișoara; Șintereag, j. Someș; Turda; Moldova-Nouă, j. Caraș.

Marti, 25 Iunie: Vințul de Jos, j. Alba; Făget, j. Severin; Vânători, j. Arad.

Miercuri, 26 Iunie: Ciacova, j. Timiș; Dobra, j. Hunedoara; Sfântu-Gheordhe, j. Trei-Scaune; Ticusul-vechi, j. Târn.-Mare; Cehul-Silvaniei, j. Sălaj; Timișoara.

Joi, 27 Iunie: Dragomirești, j. Maramureș; Hetiur, j. Târn.-Mică; Satu-lung, j. Satu-Mare; Miercurea, j. Sibiu; Teaca, j. Cluj; Zăbala, j. Trei-Scaune.

Vineri, 28 Iunie: Capalnița, j. Odorhei; Crașova, j. Caraș; Mehadia, j. Severin; Sănnicolaul-Mare, j. Timiș; Rodna, j. Bistrița.

Sâmbătă, 29 Iunie: Blăjel, j. Târn.-Mică; Berchieș, j. Cluj; Hunedoara.

Duminică, 30 Iunie: Bonțida, j. Cluj; Brașov; Frumoasa, j. Ciuc; Chișinău, j. Arad; Târgu-Mureș; Borod, j. Bihor; Agnita, j. Târn.-Mare; Ungra, j. Târn.-Mare.

Un învățat omorât de un șarpe. Învățatul Charles Snyder din America, a murit în urma mușcăturii unui șarpe cu ochelari.

O pildă de iubire frățescă. Băiatul Emilian Gorgoneț, în vârstă de 11 ani din Târgu-Măgurele, a căzut, scoțând apă, în fântână. Văzând fratele său mai mare Ionel, de 15 ani, cele întâmplate, s'a aruncat după el și l-a scos la suprafața apei. Oamenii sosiți într'ajutor i-au scos apoi pe amândoi, teferi.

O distincție binemeritată. Cu prilejul marelui sărbători a jubileului de 10 ani a unirei cu România-Mamă, Înaltii Regenti au distins pe dl Iuliu Maniu cu cea mare medalie. Dl Iuliu Maniu însă n'a voit să primească această distincție numai sub condiția dacă înalta Regentă va distinge pe toți aceia cari l-au ajutat în greaua sarcină a romanizării Ardealului. Astfel apoi înalta Regentă a distins pe toți membrii Consiliului Dirigent, și pe ajutătorii lor. Cu acest prilej dintre Blăjeni a fost distins pâr. Dr. Alexandru Rusu, canonic mitropolitan și directorul gazetei „Unirea”, ca unul care pe vremea Consiliului Dirigent a fost secretar general la rezortul cultelor. Distincția ce i-s'a dat este: *mare ofițer al ordinului „Coroana României”*. Gratulăm din inimă!

Osândă groznică. Tribunalul militar din Madrid, capitala Spaniei, a osândit pe toți ofițerii cari au făcut revoluția din Ianuarie, și încă foarte aspru. Pe 7 i-a osândit la moarte, pe 14 la muncă silnică pe viață, iar pe ceilalți la pedepse dela 20 la 30 ani.

Muntele Vezuviu din Italia

s'a trezit din somn și aruncă foc din măruntaele pământului

În primăvara acestui an s'a întâmplat o mulțime de prepeștenii, furtuni cumplite, cutremure de pământ și ieșiri de foc din măruntaiele pământului. Să ne gândim la cutremurele de pământ din Argentina, Asia mică și Japonia, la furtunile de pe mările Oceanului Atlantic, sau la zbucnirile de foc ale muntelui Vezuviu din Italia. Chipul nostru de azi arată prăpădul pe care l-a făcut acest munte de curând, pustiind satul Terzigno. Se văd în depărare cum ard ville aprinse

de cenusa ferbinte, iar în față, locuitorii comunei, cum privesc îngroziți pustiirile focului.

Amănuntele despre pustiirile Vezuviului sunt a se citi în alt loc al gazetei noastre.

Femeile la vot în Anglia

În ziua de 30 Maiu au început în Anglia alegerile de deputați și senatori. La alegeri au votat și femeile, începând cu vârsta de 21 ani, cu totul cam 5 milioane de fete și femei. Interesant e că președinții alegerilor au avut foarte mult de lucru cu femeile, pentru că, după ce votau, veniau iarăși înapoi și cereau voie, să-și schimbe votul. Bine înțeles că președinții nu le împliniau dorințele. De aici supărări, plâsete și bocete. Altele nu voiau să-și

spună numele, fiindcă votarea e secretă. Cu un cuvânt președinții secțiilor de votare s'au săturat de votul femeilor. Icoana noastră înfățișează două fete tinere din Londra (capitala Angliei), conducând la vot pe moșii lor, cari amândoi sunt invalizi de războiu. În dreapta polițistul le arată pe unde să între la votare.

Darurile meseriaşilor din Alba-Iulia pentru M. Sa Regele Mihai. Cu prilejul serbărilor Unirei la Alba-Iulia, câţiva meseriaşi din Ardeal au dăruit Maiestăţii Sale Regelui Mihai câteva daruri minunate, făcute de ei. Măestru, cizmar Mihai Fodor o pereche de cisme de lac, lucrate foarte frumos. Heinrich Wellmann, măiestru cofetar sas, o tortă (prăjitură) artistică în mărime de 75 centimetri, în formă de inimă, cuprinzând în mijloc coroana României. Iosif Nussbaum un covor persain. Aceste daruri au fost predate Maiestăţii Sale de către o delegaţie de meseriaşi.

Londra are 8 milioane locuitori. Cel mai mare oraş din Europa este Londra, capitala Angliei, care zilele trecute a ajuns să aibă 8 milioane locuitori, aproape cât jumătate România.

A ucis cinci oameni, ca să poată fura banii stăpânului său. Calfa de brutar Filipov Costa din Sofia, capitala Bulgariei, a ucis pe doi tovarăşi de ai săi, lovindu-i în cap cu săcurea pe când dormeau şi apoi tăindu-le capul, şi aruncându-le cadavrele în cuptorul de pâine. Apoi a intrat în odaia de dormit a stăpânului său, unde a tăiat cu săcurea capul celor trei copii ai stăpânului său, aruncând şi trupurile acestora în cuptor. Pe când o făcea aceasta, a sosit acasă stăpânul său, care a telefonat după poliţişti. Aceştia l-au prins, iar ticălosul a recunoscut că i-a omorât pe toţi cu gândul de a putea fura banii stăpânului său care nu era acasă.

Trei gemene. Femeia Aglaia Butnaru din Buhuşi (Moldova) a născut trei fetiţe. Mama şi copilele sunt deplin sănătoase.

Încă o tâlhărie la C. F. R. Zilele trecute s'a aflat, că o seamă de funcţionari Căferişti dela Cluj au tipărit la Budapesta mii de bilete de tren şi permise de călătorie, pe cari apoi le-au vândut pe la noi, făcându-şi sute de milioane. Cercetările au dovedit că guvernul liberal ştia despre tâlhăriile acelea dar şi-a închis ochii.

Şarpe în buchetul de flori. O doamnă din Geneva (Elveţia) despărţită de bărbatul său a plănuit o groaznică răzbunare împotriva soţiei a doua a fostului ei bărbat. Auzind că nevasta cea nouă e pe cale să nască, i-a trimis prin poştă un foarte frumos buchet de flori, în care a ascuns un şarpe foarte veninos. Spre noroc buchetul a sosit la Geneva tocmai într'o zi foarte rece, aşa că şarpele a perit. Când a desfăcut nevasta pachetul, cu toate acestea aşa s'a speriat, încât au trebuit s'o ducă în spital. Poliţia a introdus cercetările de lipsă şi a descoperit pe păcătoasa care a recunoscut totul.

Oraşul Petroşeni a pârît partidul liberal. Săptămânile trecute prefectul judeţului Hunedoara a făcut cercetări în podul primăriei din Petroşeni şi, spre marea sa uimire, a aflat că toate căsuliile de votare sunt găurite. Liberalii le găuriseră anume la alegerile de deputaţi şi senatori din rândul trecut, ca să vadă, care alegător cu cine votează. Pe făptuitori i-au pârît, dar legea amnestiei le-a iertat pedepsele. Acuma a pârît partidul liberal pentru despăgubirea căsuliilor găurite.

Alegerile comunale s'au amânat pe ziua de 11 August. În foarte multe oraşe şi sate din tot cuprinsul ţării s'au numit consilii interimale, iar vechile consilii au fost date afară. Aceste consilii fiind interimale, adevăratele consilii se vor alege în ziua de 11 August, conform legii nouă administrative, care pe atunci va fi votată.

Secundele rămân secunde. Până acum secundele pe cari le primeau şcolarii leneşi nu erau secunde, pentru că domniile mari mergeau la ministerul instrucţiunii şi făceau ce făceau, aşa că secundele copiilor domnilor mari se ştergeau. Dl ministru Costăchescu a dat acum un ordin, ca nimenea să nu mai îndrăznească a merge la minister cu astfel de plângeri, că-l dă afară. Dacă părinţii nu-s îndestuliţi cu secundele copiilor, să se plângă directorului şcolii, care va concheta conferenţa (adunarea profesorilor) clasei. Aceasta va hotărî asupra secunde primite. Dacă va afla-o de vrednică, va rămânea, şi nu se va mai putea face recurs.

Urmările cutremurului din Persia. Marele cutremur de pământ din Persia, care a pustiit la 1 Maiu şi despre care am scris şi noi, a nimicit 88 sate şi a omorât 3253 oameni.

Pensionarilor ardeleni li-se va face dreptate. Până acum vechii pensionari ardeleni nu primeau decât pensii de bajocură. Aşa au voit guvernele trecute. Guvernul de astăzi a făgăduit că le va face dreptate şi a dat 100 milioane lei pentru ridicarea pensiunilor acestor pensionari nefericiţi. În vremea cea mai scurtă ei vor primi cu 50 la sută mai mult decât în trecut, şi vor primi aceste pensii începând cu ziua de 1 Ianuarie 1929.

O hotărâre minunată a sfatului miniştrilor. Toţi proprietarii de vinuri se plâng că nu-şi pot vinde vinurile. Pentru ce? Pentru că dela noi nu se face export de vinuri. Şi nu se face, pentru că străinătatea s'a săturat de vinurile româneşti falsificate. În nici o ţară nu se falsifică adevărat vinurile atât de mult ca la noi. Văzând sfatul miniştrilor că în forma aceasta se prăpădesc toţi proprietarii de vinuri, a hotărît, ca de aci înainte să nu se mai exporteze vinuri decât după ce au fost bine examinate, şi încă de pricepători de seamă.

Un oraş din Polonia a ars până la pământ. Oraşul Liznicz din apropierea Lembergului a ars până la pământ. Pompierii au stat neputincioşi, privind cum mistuie focul rând pe rând toate clădirile. N'au putut mântui numai gara.

Tren oprit de melci. În Maroc (Africa) pe linia Casa-Blanca-Kuriga un tren a trebuit să se oprească din cauza puzderiei de melci cari se aşezaseră pe şini. Roatele lunecau şi trenul nu putea înainta. A trebuit să mai vină o maşină ca să poată mişca trenul din loc.

Punişa Racici a fost osândit. Fostul deputat iugoslav Punişa Racici, celce a ucis în parlamentul iugoslav pe deputaţi şi a cărui chip l-am dat şi noi în numărul trecut, a fost osândit de către tribunalul din Belgrad: pentru uciderea lui Ştefan Radici la 15 ani muncă silnică; pentru uciderea lui Basaricek la 20 ani, pentru uciderea lui Pavel Radici la 20 ani, pentru rănirea lui Grandea la 5 ani, iar pentru rănirea lui Pernar la 5 ani, cu totul la 65 ani muncă silnică. Dar fiindcă legile iugoslave nu cunosc pedeapsa mai mare de 20 ani muncă silnică, i-a rămas pedeapsa aceasta, adică de 20 ani muncă silnică.

Trăznetul cade peste o centă de copii. În satul Malacka din Franţa un trăznet a căzut asupra unei cete de copii cari veneau dela şcoală. Unul a fost omorât, iar ceilalţi au căzut în nesimţire, dar apoi au fost treziţi.

Pentru ce stă aşa de rău C. F. R. Dl ministru Madgearu a arătat la Cameră, în legătură cu noua lege a căilor ferate, că până la venirea la putere a guvernului dlui Maniu s'au dăruit în fiecare an bilete gratuite în preţ de 3 miliarde 559 milioane 405 mii lei. Guvernul liberal a lăsat la C. F. R. o datorie de 4 miliarde şi jumătate lei, din care guvernul dlui Maniu a şi plătit deja 3 miliarde.

O maimuţă urlaşă. În Congo (Africa) s'a văzut o maimuţă, numită gorilă, care este cea mai mare gorilă ce s'a văzut vreodată pe pământ. Are 3 m. înălţime şi cântăreşte 250 kilograme.

Vânătorile de gorile sunt foarte primejdioase, rar se sfârşesc fără jertfe omeneşti. Nici o gorilă în vârstă nu poate fi prinsă vie, ci numai împuşcată.

Papa şi cămătarul. Pe când sfântul Părinte dela Roma, Papa Piu XI., era cardinal la Milano, de multe ori se afla în mare lipsă de bani, cu toate că avea un venit de 50 de lire italiene (500 mii lei) la an. Pricina a fost că era foarte milostiv şi ajuta pe toţi săracii oraşului. I-s'a întâmplat adeseori că trebuia să-şi pună în zălog toate lucrurile scumpe pe cari le avea. În schimb apoi le scotea, cât cea primia leafa.

Într'o bună zi cardinalul Ratti, acesta este numele lui de familie, a fost chemat la Roma. Era cam pe la 20 a lunei. Bani nu avea ca de regulă, iar scumpeturile toate, afară de crucea de pe piept şi de inelul de pe deget, erau de mult zălogite.

Ce era de făcut? Cardinalul s'a dus la

Mormântul Soldatului necunoscut în Statele baltice

Din marea împărăţie rusească s'au rupt, înainte cu 10 ani, între altele, şi ţărişoarele: Estonia, Letonia şi Lituania, cari şi-au sărbătorit nu de mult această eliberare. Drept aducere aminte de această fericită întâmplare au făcut şi ele un monument pentru un soldat necunoscut, mort în războiul de eliberare. Icoana noastră înfăţişează acest mormânt al Statelor baltice.

cămătar și l-a rugat să-i împrumute bani, ca să poată pleca la Roma. După multă târguială, cămătarul s'a învoit, dar nu i-a dat decât banii de drum, — atât și nimic mai mult. „La Roma, — zise cămătarul — veți găsi mijloace. ca să vă puteți înapoia“.

Dar Cardinalul Achille Ratti nu s'a mai întors înapoi, pentru că a fost ales Papă.

După vreo șase luni cămătarul s'a socotit să meargă la Roma, ca să pună mâna pe banii împrumutați. Vă puteți închipui, ce visuri frumoase visa în cursul călătoriei. Credea că va primi cel puțin de o sută de ori pe cât i-a dat, că doară dacă nu-i dădea el bani împrumut, astăzi cardinalul Ratti nu era Papă la Roma.

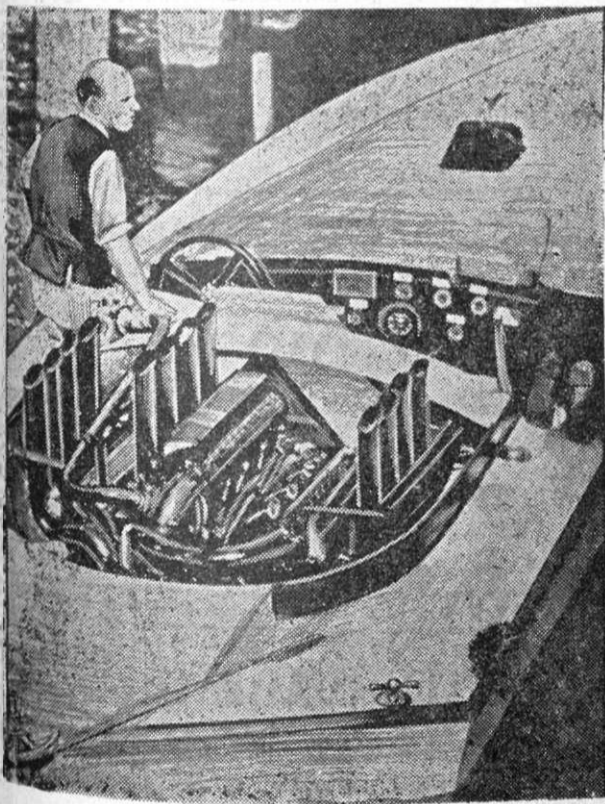
Intrând în odaia Papei, cămătarul căzu în genunchi și se rugă să-l împărtășească de binecuvântarea papală. Papa îi dădu binecuvântarea cerută și îi zise zâmbind: „Banii pe cari mi i-ai împrumutat ne-au adus amânduora noroc. Mie mi-au dat puțința de a veni la Roma și de a fi ales de Papă. Ție fiule, de a primi binecuvântarea papală, și încă singur și nu deodată cu mii de alți credincioși (ceea e mare lucru). Chiar de aceea m'am socotit, că banii să-i împărtășesc săracilor, că numai rugăciunile lor ne-au adus amânduora aceste mari fericiri! Dumnezeu să te binecuvinte“.

Ce era să zică cămătarul? A mulțumit pentru binecuvântare, și a plecat acasă la Milano, cu buzele umflate și drămbosite.

Moartea unui mare binefăcător. În ziua de 27 Maiu a murit la Cluj bocotanul Ionel Iliescu, care a lăsat 14 milioane lei școlilor din Brașov, iar alte 14 milioane moștenitorilor săi.

O nouă iscodire

Cea mai repede luntre a lumii

Englezul Sir Segrave este cel mai vestit automobilist al lumii. Nimenea n'a atins până acum iuțeala pe care a atins-o acest englez cu automobilul. Insuflețit de izbânda pe care a avut-o în cărmuirea automobilului, și-a făcut și o luntre, purtată cu motor, cu care a întreprins o călătorie pe mare. Călătoria i-a succedat peste așteptare, așa că în ziua de 2 Iunie va face o întrecere cu ceilalți luntrași maștri, în credința, că-i va birui pe toți. Icoana noastră înfățișează pe Sir Segrave, dimpreună cu luntrea sa, numită „Miss Anglia“.

Sfințirea bisericii din Gheorgheni. Din raportul nostru despre sfințirea bisericii din Gheorgheni a rămas neamintit, din greșală și fără de voia noastră, pâr. paroh al Blajului Vasile Moldovan, care a ținut să ia parte la această mare sărbătoare cu atât mai ales, că a fost pe vremuri preot în Bicaz, o parohie apropiată de Gheorgheni.

Vlădica bapștilor osândit la temniță pentru înșălăciune. Tribunalul din Cluj a judecat pe dl I. Sima, mitropolitul studenților în biblie, (un fel de pocăiți) la șase luni închisoare pentru eserocherie (înșălăciune), și anume că a ridicat dela Banca Agrară din Cluj 150,000 lei pentru o mașină de tipar, și în aceeaș vreme a mai ridicat 50,000 lei și dela Casa de Păstrare Ardeleană.

Spionajul din Basarabia. Zilele trecute s'a aflat, spre uimirea țării întregi, că o seamă de plutonieri dela statul majos al corpului III. de armată din Chișinău Basarabiei, au furat planurile noastre de războiu împotriva Rusiei, le-au fotografat, și apoi, pe când erau să le predea spionilor bolșevici, au fost prinși. Au fost arestați numai decât plutonierii Ștefănescu și Vocov, căpitanul Mavromati și locotenentul Rău.

Statul major al corpului III de armată va fi poate mutat, în urma acestei descoperiri, la alt corp de armată, iar planurile de războiu se vor nimici, făcând-se altele.

Vești bune dela spitalul din Mociu. Un cetitor al gazetei noastre, *Iacob Popșor*, de fel din comuna Țagu Mare, aflându-se bolnav în spitalul de stat din Mociu, jud. Cluj, ne trimite o scrisoare mai lungă din care aflăm, că spitalul din Mociu este condus de un medic cu inimă bună și miloasă, cu care bolnavii sunt foarte mulțumiți, căci le îngrijește nu numai trupurile, ci și sufletele. Iacob Popșor ne spune, că dânsul, având o boală foarte grea, a cutreerat țara pe la mulți doctori, dar nicăiri n'a găsit alinare și ușurare ca la Mociu, la d. medic *Dr. Vasile Pătrășcan*.

Cutremur de pământ la noi în țară. Luni, a doua zi de Rusalii, la orele 2 și 20 după amiază, s'a simțit la București un puternic dar scurt cutremur de pământ. Acelaș cutremur s'a simțit și la Câmpina, Panciu și Galați. Cutremurul n'a pricinuit nici o pagubă. Nu strică dacă cu acest prilej ne reamintim cutremurele mai cunoscute din țara noastră:

La 6 Aprilie 1790 a fost un cutremur în Banat și Transilvania, atât de puternic, încât s'au dărâmat case și biserici. Oameni nu s'au prăpădit.

La 26 Octomvrie 1802 un cutremur a dărâmat jumătate din turnul Colței și multe alte clădiri.

Cutremurul dela 24 Ianuarie 1832 a dărâmat la București 36 clădiri și a omorât 8 oameni.

1838, la Râmnicu Sărat case surupate.

1879, la Câmpina au crăpat toate casele.

1912, la Focșani, case dărâmate și sgomot mare subpământean.

1913, la București casele se clătinau și ferestrele trosneau.

1916, la Călimănești, crăpături la ziduri și în pământ.

1925, la Giurgiu s'au crăpat pereții caselor și s'au dărâmat hoarneau.

Invățații spun că vom mai avea anul acesta cutremure, dar nu mari și primejdioase, fiindcă țara noastră cade afară din cercul de de cutremure.

Cu atât mai mari au fost Luni cutremurele în Turcia. Intre orașele Silvași Ersingian s'au prăbușit 600 case, murind 50 de oameni, iar 40 fiind răniți. La Angora cutremurul a nimicit 950 de case, a omorât 30 de oameni și a rănit 39.

Tipicul săptămânii V după Rusalii.

Duminecă, 23 Iunie 1929.

Sâmbătă seara la Doamne strigat-am... 10 stihiri, 7 ale învierii v. 4, și 3 ale sfintei (dela o martiră) Mărire și acum, dogmatica v. 4. Intrat. Lumină lină... Prohimenul zilei. *Stihoavna v. 4. Acum slobozește...* Troparul v. 4. Deslegare. *Duminecă dimineața, la Dumnezeu este Domnul...* Troparul v. 4. Stihologiile v. 4. Troparele mari ale învierii. Ipacoiu și treptele v. 4. *Toată suflarea...* Evanghelia învierii. V. Invierea lui Hristos... Ps. 50. Mărire Pentru rugăciunile... și celelalte. Rugăciunea preotului. *Catavasiile Bunei-Vestiri.* Sedelna sfântului după catavasia III, condacul și icosul v. 4 după catavasia VI. Luminătoarea învierii V. *Laudele v. 4. Mărire...* stihira Evangheliei învierii V și acum „Preabinecuvântată ești... Doxologia mare.

La sf. Liturghie ale învierii v. 4.

Luni, 24 Iunie 1929, *Nașterea Sf. Ioan Botezătorul.*

Duminecă seara, (inserat mare) la Doamne strigat-am... 8 stihiri, 3 ale învierii v. 4 din Octoih și 5 ale sfântului v. 4 din Mineiu. Mărire și acum v. 6 din Mineiu. Intrat. Lumină lină... Prohimenul zilei. Paremiile sfântului Ioan Botezătorul. *Stihoavna sfântului v. 2 cu Mărire și acum v. 8. Acum slobozește...* Troparul sf. Ioan Botezătorul. Deslegare.

Luni dimineața mănecatul mare a sf. Ioan Botezătorul (toată rânduiala din Mineiu).

La sf. Liturghie mărirea dela fericiri din canon stihira Născătoarei de Dumnezeu dela cântarea III ori VI. Apostolul și Evanghelia sf. Ioan.

Luni seara (inserat comun) din Mineiu și Octoih cum arată îndrumarea dela pag. 465 a Mineiului.

Sâmbătă, 29 Iunie 1929, Amintirea sfinților Apostoli Petru și Pavel.

Inseratul mare de Vineri seara, Mănecatul mare de Sâmbăta dimineața și Sf. Liturghie urmează întru toate rânduiala prescrisă în Mineiu.

La ce e bună mierea de albine

Mierea de albine nu se întrebuițează numai ca mâncare, ci e bună și de leac, vindecând o mulțime de boale.

Astfel, oamenii slabi, cu puțin sânge, dacă ieau mai multă vreme, câte două lingurițe mici, dimineața pe nemăncate, capătă poftă de mâncare, se ridică căldura corpului și câștigă putere. Mai ales copiii cari cresc și bătrânii pot se folosească foarte ușor această doctorie.

Când cineva este incuiat, dacă mănâncă miere se vindecă. În astfel de cazuri se poate lua chiar și topită în apă sau în lapte.

La dureri de cap sau pentru a putea dormi, este de ajuns a bea un pahar de apă caldă cu 2—3 lingurițe de miere.

Răceala, durerea de gât, guturaiul, și tusa se vindecă repede cu ceai cald îndulcit cu 2—3 lingurițe de miere. Nu numai ușurează corpul, dar în aceeași vreme îl și întărește.

La gâlci se poate face gargară în gât cu amestec de miere, apă și puțină peatră acră sau oțet.

Arsurile se vindecă repede dacă se ung cu miere amestecată cu unt de lemn, sau dacă se pune pe arsuri aluat tăcut cu miere și cu făină de seară.

Pentru crăpăturile mânilor și ale buzelor se poate întrebuița cu folos spălarea cu apă în care am topit miere.

Unele dureri de ochi încă se vindecă, dacă se picură în ochi miere amestecată cu apă, în părți egale.

Falsificarea untului

Untul face parte din hrana omului. Se pregătește din lapte. În multe părți însă nu mai ajunge untul pregătit din lapte. De aceea se încearcă falsificarea untului. Cel mai mult unt falsificat este în America și în Germania.

În America falsifică untul din său și din lapte acru. Săul îl topește și unsoarea stoarsă din el o mestecă cu lapte acru. Acest amestec îl bat atâta până se alege un fel de unt despre care se spune, că e destul de bun.

Din săul rămas după stoarcere, se pregătește stearin, bun pentru lumini. În Germania folosesc pentru falsificarea untului oleu de rapiță și întăreală, pe cari le fierb, până ce mirosul de oleu nu se mai simțește. Pe urmă se mestecă cu unsoare de porc și se lasă să se întărească. Se vinde ca unt vestit de Germania.

Acest unt se poate deosebi de untul adevărat, că e puțin brânzos și dacă se topește și nu se pune îndată la răceală, își schimbă culoarea.

Niciodată untul adevărat nu se va putea înlocui cu untul falsificat. Dar de mulțori în lipsa untului adevărat e bun și acesta.

Mirosul de mucezeală

al ovășului se poate curăți, dacă mestecăm prin ovăș praf de cărbune și anume la 24 saci de ovăș punem un sac de praf de cărbune. Astfel mestecat îl lășăm să stea 2 săptămâni. Pe urmă îl cernem. Mirosul de mucezeală nu se mai simțește.

Cum se cunoaște vârsta unui cal dacă a trecut de 9 ani

Calului dacă a trecut de 9 ani i-se ivese la partea de sus a cozii, în fiecare an, câte o sbârcitură. Asemenea se ivește în fiecare an câte o sbârcitură și la pleoapele de sus. Când calul are 3 sbârcituri este de 12 ani.

Ouăle cu coajă moale

Adeseori se întâmplă, că unele găini pun ouă cu coajă moale. Cauza este, că acestea găini n'au destul var în hrana lor.

Pentru a tămădui răul, trebuie să se amestece cretă sau var în mâncarea găinilor.

Ouă cu coajă moale pun găinile și atunci când sunt prea grase.

Pustiirile unui groaznic vânt. Un groaznic vânt, numit taifun, a pustiit cu desăvârșire una dintre insulele Filipine, din Oceanul Pacific.

Redactor: IULIU MAIOR.

De vânzare

diferite garnituri de treerat, elevatoare, batoxe de trifoi, sfârmit de cucuruz și alte mașini agricole, în perfectă stare de funcțiune, la firma:

Păcurariu și Moldovan

atelier mecanic și garaj de automobile
Blaj, str. Simion Bărnuțiu 104.

(753) 1-2

Cele mai bune și mai ieftine premii pentru examene sunt fără îndoială:

„Cărțile Bunului Creștin“

cari sunt scrise pe înțelesul tuturor, ne mângăie în necazuri și nefericiri, îmbărbătează în lupta grea a vieții, ne întăresc în credință, ne scapă de desnădejde și ne îndrumă în clipitele de îndoială.

Până acuma au apărut:

Nr. 4, *Darul lui Dumnezeu* (prețul 6 lei)

Nr. 5, *Adevărata fericire* (prețul 6 lei)

Nr. 6, *Taina spovedaniei* (prețul 15 lei)

Nr. 7, *Tălcuirea apostolilor din Duminică de peste an* (cam 400 pagini, prețul 50 lei)

Nr. 8, *Legea strămoșească* (prețul 15 lei)

Toate 5 laolaltă costă 92 lei.

Cereți-le dela toate librăriile și le răspândiți printre cunoscuții și prietini DVoaștre. Celce răspândește cărțile bune, își câștigă mari vrednicii înaintea lui Dumnezeu.

Anunț

Pentru clădirea bisericii române unite din orașul Odorheiu, prin prezentul anunț se publică a se ținea cu termenul de 25 Iunie 1929 licitare minuendă cu oferte închise.

Planul de clădire și devizul de spese se pot vedea în fiecare zi de lucru între orele 8—12 a. m. și 3—6 p. m. în cancelaria Oficiului parohial gr. cat. din Odorheiu (Str. Regele Ferdinand Nr. 50) și acolo sunt a se înainta până la acel termen și ofertele pentru clădire. *Odorheiu*, la 1 Iunie 1929.

În numele reprezentanților bisericii române unite.

IULIU LASLO DR. VICTOR STOIAN
paroh, protopop unit. curator primar.

Publicațiune de licitație

Subsemnatul portărel aduc la cunoștință publică în sensul legii articolul LX din 1881 § 102 respective LXI. din 1908 § 19, cumcă lucrurile următoare și anume grâu, car și căruță care în urma decisului Nr. 17152 din anul 1927 al judecătoriei de ocol din Sibiu s'au executat în 3 Octomvrie 1928 în favorul executorilor Dr. Benedek și Dr. Kobori repr. prin avocații Dr. Benedek și Dr. Kobori împotriva executorului din com. Iclod pentru incasarea capitalului de 2500 Lei — bani și acces. prin execuție de acoperire și cari s'au prețuit în 10,100 Lei — bani, se vor vinde prin licitație publică.

Pentru efectuarea acestei licitațiuni, pe baza decisului Nr. G. 830/1929 al judecătoriei de ocol din Blaj se fixează termenul pe 27 Iunie anul 1929 la orele 11 a. m. în com. Iclod la locuița urmăritului și toți cari au voie de a cumpăra, sunt invitați prin acest edict cu observarea aceea, că lucrurile susamintite vor fi vândute în sensul legii LX. din 1881 § 107 și 108 celor cari dau mai mult, lângă solvirea în bani gata și în caz necesar și sub prețul de strigare.

Pretențiunea care e de incassat face 2500 Lei — bani capital, dobânzile cu 12% socotind din 1 Oct. 1927 iar spesele până acum staverite de — Lei — bani.

Intrucât mobilele cari ajung la licitație ar fi fost executate și de alții și aceștia și-ar fi câștigat dreptul de acoperire, licitația prezentă este ordonată și în favorul acestora în sensul articolului XLI. din 1909 § 20 și anume în favorul...

Dumbrăveni, la 30 Maiu.

(750) 1-1

NICULAE BACIU,
portărel.

Primăria comunei Filitelnie

Nr. 228—1929.

Publicațiune

Se publică spre cunoștință generală că, în ziua de 14 Iulie 1929 orele 3 p. (15 ore) iar pentru caz de nereușită în ziua de 4 August 1929, la aceeași oră, se va ținea în localul acestei primării, licitație publică cu oferte închise și sigilate și fără drept de supra oferte, pentru arendarea cârciumei comunale în conformitate cu dispozițiunile art. 72—83 din legea Contabilității Publice.

Arendarea se face pe timp de 4 ani, adică dela 1 Sept. 1929 până la 31 Aug. 1933.

Ofertele spre a fi admise la licitație vor fi însoțite de 10% drept vadiu, din prețul strigării care este fixat în suma de Lei 15,000—.

Condițiunile de licitație precum și orice alte informațiuni se pot vedea și primi atât la primăria comunei Filitelnic cât și la oficiul notarial Agrișteu, în fiecare zi de lucru în oarele oficioase.

Filitelnic, la 6 Iunie 1929.

Primar,

George Romeș.

(751) 1-1

Notar,

Ion Bueș.

Cumpăr o casă în Blaj

cu 3—5 camere, grădină, edificii laterale. Adresa la

Administrația ziarului Unirea Poporului

(752) 1-1

Doică tânără

din casă bună, în a 2-a lună, deplin sănătoasă, caută loc la o familie bună. Adresa: *Rășinari*, jud. Sibiu, Str. Bisericii nr. 44.

(745) 2-3

În comuna Cisteiul român, se află

O moară

de vânzare, cu două scaune. Mănată cu moară cu 25 puteri. Poate fi mutată într'un centru, unde proprietarul stă tovarăș.

Popa Gligor

Cisteiul român p. Blaj

De vânzare

Un motor de 6—8 cai putere, sistem „Adam” din Cehoslovacia și o batoză de 720 m., se vând foarte ieftin la

Vasile Onea, factor postal

Vălișoara, posta Buru, jud. Turda

(744) 2-2

Se caută

lucrători mecanici, dresați în reparații de automobile și mașini agricole, la firma:

Păcurariu & Moldovan

atelier mecanic și garaje, Blaj.

(754) 1-1